

Inklusiviti, Daya Tahan dan Kesejahteraan Isi Rumah B40

Analisis Keberkesanan
Program Bantuan Kerajaan

Mohd Azlan Shah Zaidi
Rospidah Ghazali
Nursilah Ahmad

PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
BANGI • 2024
www.ukm.my/penerbit

Cetakan Pertama / *First Printing*, 2024
Hak Cipta / *Copyright* Universiti Kebangsaan Malaysia, 2024

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukarkan ke dalam sebarang bentuk atau dengan sebarang alat juga pun, sama ada dengan cara elektronik, gambar serta rakaman dan sebagainya tanpa kebenaran bertulis daripada Penerbit UKM terlebih dahulu.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission in writing from Penerbit UKM.

Diterbitkan di Malaysia oleh / *Published in Malaysia by* PENERBIT UNIVERSITI
KEBANGSAAN MALAYSIA 43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA
www.ukm.my/penerbit
e-mel: penerbit@ukm.edu.my

Penerbit UKM adalah anggota / *is a member of the* MAJLIS PENERBITAN ILMIAH
MALAYSIA / *MALAYSIAN SCHOLARLY PUBLISHING COUNCIL* PERSATUAN PENERBIT
BUKU MALAYSIA / *MALAYSIAN BOOK PUBLISHERS ASSOCIATION* No. Ahli / *Membership*
No. 198302

Atur huruf oleh / *Typeset by* PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA 43600
UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA



Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan
Perpustakaan Negara Malaysia
Rekod katalog untuk buku ini boleh didapati
dari Perpustakaan Negara Malaysia
ISBN 978-629-486-302-6

Kandungan

Senarai Jadual & Rajah ... 7

Senarai Singkatan ... 11

Prakata ... 13

- BAB 1 Memperkukuh Inklusiviti dan Daya Tahan ke arah
Kesejahteraan Rakyat ... 15
Mohd Azlan Shah Zaidi, Rospidah Ghazali & Nursilah Ahmad
- BAB 2 Konsep dan Ciri-ciri Kumpulan B40 Bandar ... 33
Doris Padmini Selvaratnam & Aainaa Amirah Haron
- BAB 3 Pembangunan Inklusif: Konsep dan Evolusi ... 48
*Rospidah Ghazali, Nur Zuriati Amani Abd. Rani & Mohd
Khairi Ismail*
- BAB 4 Daya Tahan Isi Rumah dalam Menghadapi Krisis Ekonomi:
Satu Analisis Literatur Bersistematik ... 71
Zurhasya Masturina Zulkifli & Mohd Adib Ismail
- BAB 5 Analisis Kos Sara Hidup Rakyat dan Agihan Pendapatan di
Malaysia ... 102
*Muhammad Nursyazwan Zainudin, Mustazar Mansur & Mohd
Adib Ismail*
- BAB 6 Analisis Pemilikan dan Akses terhadap Aset-Aset Penghidupan
dalam Kalangan Isi Rumah B40 ... 133
Rospidah Ghazali & Nor Zuriati Amani Ab Rani

- BAB 7 Program Bantuan Kerajaan dan Kebajikan Isi Rumah B40 Bandar: Kajian Kes Pangsapuri di Puchong, Selangor ... 160
Mohd Azlan Shah Zaidi, Aainaa Amirah Haron, Md Shafii Shukor & Syed Faisal Syed Hussein
- BAB 8 Keberkesanan Program Mikro Kredit dalam Pembasmian Kemiskinan di Malaysia ... 183
Zulkefly Abdul Karim & Thilagarani Selvaraj
- BAB 9 Keterangkuman Orang Kelainan Upaya (OKU) dalam Sistem Pengangkutan Negara ... 204
Ashadi & Abd Hair Awang
- BAB 10 Cabaran pekerja Gig dan Kelestarian Program Kesihatan Golongan B40 Bandar ... 217
Nursilah Ahmad & Zurina Kefeli
- Rujukan ... 235*
Senarai Penyumbang ... 265
Indeks ... 267

Prakata

Syukur Alhamdulillah dengan limpah kurnia dan keizinan-Nya, kami diberi kesempatan untuk menyiapkan buku bertajuk "Inklusiviti, Daya Tahan Kesejahteraan Isi Rumah B40: Analisis Impak Program Bantuan Kerajaan". Buku ini memaparkan hasil kajian bertemakan inklusiviti, daya tahan dan kesejahteraan isi rumah B40 di Malaysia. Tema ini telah dipilih bersesuaian dengan agenda dasar ekonomi negara dalam memastikan kesejahteraan dan kemakmuran negara dirasakan oleh setiap lapisan masyarakat. Namun dalam dunia kini yang penuh dengan cabaran dalaman dan luaran, masyarakat dan juga negara tidak dapat tidak perlu mempunyai daya tahan dalam mengharungi segala rintangan yang mendatang. Ujian getir yang telah dilalui harus dijadikan sebagai panduan dan pedoman untuk mencapai kesejahteraan yang lestari.

Secara keseluruhan, buku ini mempunyai 10 bab yang merangkumi tiga topik utama iaitu pembangunan inklusif, daya tahan dan kesejahteraan isi rumah B40. Untuk menambah informasi berkaitan isi rumah B40, perbincangan dalam buku ini didahului dengan ciri-ciri kumpulan B40 bandar dan konsep pembangunan inklusif. Secara khusus, buku ini mempersembahkan hasil perbincangan beberapa penyelidikan yang memfokuskan kepada isu daya tahan, kos sara hidup, pemilikan dan akses kepada aset-aset penghidupan. Buku ini juga memberi pendedahan terhadap keberkesanan program-program bantuan yang diberikan untuk kebajikan isi rumah B40. Program bantuan yang diketengahkan merangkumi program mikro kredit, pusat internet komuniti, sistem pengangkutan serta program kesihatan. Hasil kajian yang terkandung dalam buku ini boleh memberi sumbangan yang bermakna kepada pihak berkepentingan untuk merangka dan merancang strategi bagi membangunkan program yang lebih berinovatif dan berkesan dalam meningkatkan lagi kesejahteraan isi rumah B40.

Setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih yang tidak terhingga kami ucapkan kepada semua yang terlibat dalam menjayakan penulisan buku ini. Ucapan penghargaan dan terima kasih kami tujukan khusus kepada Kementerian Pendidikan Tinggi Malaysia yang telah membiayai projek penyelidikan melalui Skim Geran Penyelidikan Jangka Panjang (LRGS) - Malaysia Research University Network (MRUN), kod Projek:

LRGS/1/2016/UKM/02/1/5 (LRGS MRUN/F1/01/2019) sehingga terhasilnya penulisan buku ini.

Selain itu, kami juga ingin mengucapkan penghargaan dan terima kasih kepada Universiti Kebangsaan Malaysia kerana telah membantu membiayai beberapa projek penyelidikan sehingga terhasilnya beberapa bab dalam buku ini. Bab 3 (Tajuk: Pembangunan Inklusif: Konsep dan Evolusi, Penulis: Rospidah Ghazali, Nur Zuriati Amani Abd. Rani & Mohd Khairi Ismail) dan Bab 6 (Tajuk: Analisis Pemilikan dan Akses terhadap Aset-Aset Penghidupan dalam Kalangan Isi Rumah B40, Penulis: Rospidah Ghazali & Nor Zuriati Amani Ab Rani) telah terhasil melalui penyelidikan yang dibiayai oleh Dana Penyelidikan Top Down, UKM (TD-2015-005). Bab 7 (Tajuk: Program Bantuan Kerajaan dan Kebajikan Isi Rumah B40 Bandar: Kajian Kes Pangsapuri di Puchong, Selangor, Penulis: Mohd Azlan Shah Zaidi, Aainaa Amirah Haron, Md Shafiin Shukor & Syed Faisal Syed Hussein) pula terhasil daripada projek penyelidikan yang dibiayai oleh dana Geran Kajian Tindakan (GKT) UKM (EP-2023-027) dan juga Geran Dana Cabaran Perdana UKM (DCP-2017-016/3).

Akhir sekali, penghargaan dan terima kasih turut kami ucapkan kepada Kementerian Pendidikan Tinggi kerana telah membiayai projek penyelidikan melalui Skim Geran Penyelidikan Fundamental (FRGS), (FRGS/1/2019/SS08/UKM/02/5) yang telah menghasilkan penulisan Bab 10 (Tajuk: Cabaran pekerja Gig dan Kelestarian Program Kesihatan Golongan B40 Bandar, Penulis: Nursilah Ahmad & Zurina Kefeli). Penghargaan dan terima kasih juga diberi kepada Pusat Pengurusan Penyelidikan dan Instrumentasi (CRIM) dan pihak penerbit UKM yang telah memudahkan proses pembiayaan penyelidikan dan juga proses penyuntingan dan penerbitan buku ini.

Mohd Azlan Shah Zaidi
Rospidah Ghazali
Nursilah Ahmad